

Sygn. akt IV U 1189/13

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 13 listopada 2013 roku

Sąd Okręgowy w Nowym Sączu Wydział IV Pracy i Ubezpieczeń Społecznych

w składzie:

Przewodniczący: SSO Tadeusz Piesowicz

Protokolant: Daniel Drożdż

po rozpoznaniu w dniu 13 listopada 2013 roku w Nowym Sączu

na rozprawie

odwołania J. G.

od decyzji Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddział w N.

z dnia 18 czerwca 2013 roku znak: (...)

w sprawie J. G.

przeciwko Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych Oddział w N.

o emeryturę

zmienia zaskarżoną decyzję w ten sposób, że przyznaje odwołującemu się J. G. emeryturę od dnia 1 marca 2013 roku.

Sygn. akt IV U 1189 /13

UZASADNIENIE

wyroku z dnia 13 listopada 2013 roku

Decyzją z dnia 18 czerwca 2013 roku, znak: (...) Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział w N. odmówił J. G. przyznania emerytury, ponieważ mimo, iż wykazał on na dzień 1 stycznia 1999 roku 25 letni okres składkowy i nieskładkowy, to jednak nie udowodnił 15 lat pracy w szczególnych warunkach. Uzasadniając swoją decyzję organ rentowy powołał się na przepisy ustawy z dnia 17 grudnia 1998 roku o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (Dz. U. z 2009r Nr 153, poz. 1227 ze zm.) oraz przepisy rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 7 lutego 1983 roku w sprawie wieku emerytalnego pracowników zatrudnionych w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze (Dz. U. Nr 8, poz.43 ze zm.).

Od powyższej decyzji odwołał się J. G., kwestionując stanowisko organu rentowego, który nie zaliczył mu jako pracy w szczególnych warunkach zatrudnienia od 2 listopada 1978 roku do dnia 31 sierpnia 1993 roku. Odwołujący się wniósł o uwzględnienie powyższego okresu w oparciu o zeznania świadków.

W odpowiedzi na odwołanie Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział w N. wniósł o oddalenie odwołania. Ustosunkowując się do argumentacji zawartej w odwołaniu wskazał, że decyzja organu rentowego jest zasadna i zgodna z przepisami ustawy z dnia 17 grudnia 1998 roku o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń

Spółecznych, ponieważ odwołujący się nie wykazał wymaganych 15 lat pracy w szczególnych warunkach. Organ rentowy podał, że w postępowaniu przed organem rentowym zeznania świadków nie stanowią dowodu w sprawie.

Bezspornym w niniejszej sprawie jest, że odwołujący się J. G., ur. (...), w dniu (...) ukończył 60 lat życia. Na dzień 1 stycznia 1999 roku odwołujący się wykazał, co najmniej 25 lat okresu ubezpieczenia, tj. 20 lat, 10 miesięcy, 23 dni okresów składkowych, 5 miesięcy i 27 dni okresów nieskładkowych, w tym 3 lata, 25 dni pracy w szczególnych warunkach (praca traktorzysty w (...) w J.) w okresie od 7 października 1975 roku do dnia 31 października 1978 roku oraz 3 lata, 7 miesięcy, 10 dni okresów uzupełniających – pracy na roli. Odwołujący się nie jest członkiem OFE. Wniosek o emeryturę w warunkach szczególnych J. G. złożył do organu rentowego w dniu 21 marca 2013 roku.

Sąd ustalił następujący stan faktyczny:

J. G., z zawodu kierowca w okresie od dnia 2 listopada 1978 do dnia 31 maja 1980 roku zatrudniony był w Miejskim Przedsiębiorstwie (...) na stanowisku kierowcy w pełnym wymiarze czasu pracy. Następnie w okresie od dnia 1 czerwca 1980 roku do dnia 31 sierpnia 1993 roku odwołujący się pracował jako kierowca w Przedsiębiorstwie (...) w K.. Była to pełnoetatowa oraz stała praca odwołującego się.

Odwołujący się przez cały czas pracował w jednym charakterze jako kierowca. Początkowo przez rok jeździł autobusem i woził 30 osób. Następnie po roku jeździł samochodami o masie powyżej 3, 5 tony, najczęściej S. (...), wywrotkami , betoniarkami. Dodatkowo po godzinach woził pracowników busem.

Firma, w której pracował odwołujący się prowadziła w tym czasie liczne prace remontowo - budowlane, w szczególności remonty szpitali. Firma ta zatrudniała 700 osób.

Razem z odwołującym się pracował jako kierowca Z. K. w latach 1975 - 1994 oraz L. M. od 1968 – 1992 jako pomocnik murarza i kierowca.

Firma odwołującego została zlikwidowana. W związku z tym nie otrzymał on świadectwa pracy w warunkach szczególnych.

(**dowód:** świadectwa pracy, k. 11- 16 akt rentowych, zeznania świadka Z. K., płyta z nagraniem przesłuchania mim. 00:06:57, k.13, zeznania świadka L. M., płyta z nagraniem przesłuchania mim 00:13:52, k. 13, zeznania odwołującego się, płyta z nagraniem przesłuchania mim.00:19:19 , k. 13)

Powyższy stan faktyczny Sąd ustalił na podstawie dokumentacji zgromadzonej w aktach sprawy, której wiarygodności i mocy dowodowej żadna ze stron nie kwestionowała w toku postępowania. Sąd oparł się również na zeznaniach odwołującego się J. G. oraz świadków Z. K. oraz L. M. , uznając je za wiarygodne, wspólne, logiczne oraz zgodne z pozostałym materiałem zgromadzonym w sprawie. Brak jest bowiem podstaw do podważenia ich wiarygodności. Zeznania J. G. znajdują potwierdzenie w zeznaniach w/w świadków, którzy w sposób obiektywny potwierdzili, że odwołujący się w spornym okresie pracował jako kierowca samochodów ciężarowych.

Sąd zważył, co następuje:

Odwołanie J. G. zasługuje na uwzględnienie.

Przypadek odwołującego się, który urodził się (...) należało odnieść do regulacji art. 184 ustawy z dnia 17 grudnia 1998 roku o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych.

Według w/w art. 184 ustawy z dnia 17 grudnia 1998 roku o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (Dz. U. z 2009, nr153, poz. 1227) ubezpieczonym urodzonym po dniu 31 grudnia 1948 r. przysługuje emerytura po osiągnięciu wieku przewidzianego w art. 32, 33, 39 i 40, jeżeli w dniu wejścia w życie ustawy osiągnęli:

1)okres zatrudnienia w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze wymaganym w przepisach dotychczasowych do nabycia prawa do emerytury w wieku niższym niż 60 lat - dla kobiet i 65 lat - dla mężczyzn oraz

2)okres składkowy i nieskładkowy, o którym mowa w art. 27.

Emerytura, o której mowa w ust. 1, przysługuje pod warunkiem nieprzystąpienia do otwartego funduszu emerytalnego albo złożenia wniosku o przekazanie środków zgromadzonych na rachunku w otwartym funduszu emerytalnym, za pośrednictwem Zakładu, na dochody budżetu państwa - w przypadku ubezpieczonego będącego pracownikiem (art. 184 ust 2 cyt. ustawy z dnia 17 grudnia 1998 roku).

Za pracowników zatrudnionych w szczególnych warunkach uważa się pracowników zatrudnionych przy pracach o znacznej szkodliwości dla zdrowia oraz o znacznym stopniu uciążliwości lub wymagających wysokiej sprawności psychofizycznej ze względu na bezpieczeństwo własne lub otoczenia w podmiotach, w których obowiązują wykazy stanowisk ustalone na podstawie przepisów dotychczasowych- art. 32 ust 2 cyt. ustawy z dnia 17 grudnia 1998 roku o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (Dz. U. z 2009, nr153, poz. 1227).

Warunki przejścia na emeryturę przez wymienionych powyżej pracowników określa rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 7 lutego 1983 roku w sprawie wieku emerytalnego pracowników zatrudnionych w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze (Dz.U.83 Nr 8 poz. 43 ze zm.).

Okresami pracy uzasadniającymi prawo do świadczeń na zasadach określonych w rozporządzeniu są okresy, w których praca w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze jest wykonywana stale w pełnym wymiarze czasu pracy obowiązującym na danym stanowisku pracy. Okresy zatrudnienia stwierdza zakład pracy, na podstawie posiadanej dokumentacji, w świadectwie wykonywania prac w szczególnych warunkach, wystawionym według wzoru stanowiącego załącznik do przepisów wydanych na podstawie § 1 ust.2 rozporządzenia lub w świadectwie pracy - § 2 ust 1 i 2 cytowanego rozporządzenia Rady Ministrów.

Pracownik, który wykonywał prace w szczególnych warunkach nabywa prawo do emerytury, jeżeli spełni łącznie następujące warunki tj. osiągnięcie wiek emerytalny, wynoszący dla kobiet 55 lat, 60 lat dla mężczyzn i ma wymagany okres zatrudnienia, w tym co najmniej 15 lat pracy w szczególnych warunkach. Za wymagany okres zatrudnienia uważa się okres wynoszący 20 lat dla kobiet i 25 lat dla mężczyzn, liczony łącznie z okresami równorzędnymi i zaliczanymi do okresów zatrudnienia (§ 3 i 4 ust.1 rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 7 lutego 1983 roku). Z reguły wymaganym stażem pracy uprawniającym do niższego wieku emerytalnego jest okres 15 lat- pracy w szczególnych warunkach.

Wyszczególnienie prac uznawanych za wykonywane w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze zawierają wykazy A i B stanowiące załącznik do wskazanego rozporządzenia z dnia 7 lutego 1983 roku w sprawie wieku emerytalnego pracowników zatrudnionych w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze. Do treści tych załączników były dostosowane resortowe wykazy stanowisk, przy czym nazwa stanowiska na jakim był zatrudniony pracownik musi dokładnie odpowiadać nazwie stanowiska wymienionego we właściwym resortowym akcie prawnym. Oznacza to, że nazwa stanowiska nie może być podobna do wymienionych lub niepełna.

Przenosząc te ogólne rozważania na grunt stanu faktycznego niniejszej sprawy zaznaczyć należy, że do wcześniejszej emerytury z tytułu zatrudnienia w szczególnych warunkach uprawnieni są wyłącznie pracownicy, którzy legitymują się wymaganym okresem zatrudnienia tj. 25 lat w przypadku mężczyzn, w tym co najmniej 15 – letnim okresem pracy w szczególnych warunkach w ramach stosunku pracy. W przedmiotowej sprawie odwołujący się spełnia wymagany okres pracowniczego zatrudnienia na dzień 1 stycznia 1999 roku stosownie do regulacji w/w art. 184 ustawy z dnia 17 grudnia 1998 roku. Odwołujący się nie jest członkiem OFE. Spór dotyczy natomiast wymaganego okresu 15 lat pracy w szczególnych warunkach. Przy czym należy mieć na względzie to, że organ rentowy uwzględnił odwołującemu się 3 lata , 25 dni pracy traktorzysty w (...) w J. jako pracę w szczególnych warunkach.

Zakład Ubezpieczeń Społecznych nie uwzględnił odwołującemu się jako pracy w szczególnych warunkach zatrudnienia od 2 listopada 1978 roku do dnia 31 sierpnia 1993 roku.

W ocenie Sądu stanowisko organu rentowego nie jest zasadne.

Zgodnie z wykazem A, dział VIII, pkt 2 rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 7 lutego 1983 roku w sprawie wieku emerytalnego za pracowników zatrudnionych w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze uważa się osoby wykonujące prace kierowców samochodów ciężarowych o dopuszczalnym ciężarze całkowitym powyżej 3,5 tony, specjalizowanych, specjalistycznych (specjalnych), pojazdów członowych i ciągników samochodowych balastowych, autobusów o liczbie miejsc powyżej 15, samochodów uprzywilejowanych w ruchu w rozumieniu przepisów o ruchu na drogach publicznych, trolejbusów i motorniczych tramwajów

Z ustalonego przez Sąd stanu faktycznego wynika, że odwołujący się zatrudniony był na powyższym stanowisku, potwierdziły to zeznania J. G., które nałożyły potwierdzenie w zeznaniach świadków: Z. K., L. M.. Zeznali oni, że odwołujący się w okresie od dnia od 2 listopada 1978 do dnia 31 sierpnia 1993 roku pracował przez cały czas w charakterze kierowcy. Odwołujący się początkowo przez rok jeździł autobusem i woził 30 osób. Następnie w ciągu dnia jeździł samochodami o masie powyżej 3, 5 tony, najczęściej S. (...), wywrotkami, betoniarkami. Dodatkowo po godzinach woził busem pracowników. Była to jego stała praca , w pełnym wymiarze czasu pracy.

Zgodnie z uchwałą Sądu Najwyższego z dnia 10 marca 1984 roku, III UZP 6/84, LEX nr 14625 okresy zatrudnienia w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze, przewidziane rozporządzeniem Rady Ministrów z dnia 7 lutego 1983 roku w sprawie wieku emerytalnego oraz wzrostu emerytur i rent inwalidzkich dla pracowników zatrudnionych w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze (Dz. U. Nr 8, poz. 43) mogą być ustalone w postępowaniu odwoławczym także innymi środkami dowodowymi niż dowód z zaświadczenia zakładu pracy. Identyczne stanowisko przyjął Sąd Najwyższy w uchwale z dnia 21 września 1984 roku, III UZP 48/84 LEX nr 14630 – w świetle § 2 ust. 2 rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 7 lutego 1983 roku w sprawie wieku emerytalnego oraz wzrostu emerytur i rent inwalidzkich dla pracowników zatrudnionych w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze (Dz. U. Nr 8, poz. 43) zakład pracy wydaje, wyłącznie na podstawie posiadanej dokumentacji, natomiast w sądowym postępowaniu odwoławczym możliwe jest ustalenie tych okresów także w oparciu o inne dowody (tytuł cytowanego rozporządzenia w uchwałach SN został zmieniony przez § 1 pkt 1 rozporządzenia z dnia 21 maja 1996 roku,(Dz. U. 96, Nr 63, poz. 292) .

Postępowanie w sprawach emerytalnych jest bowiem dwuetapowe, stąd też przed organem rentowym „sprawa emerytalna” ma charakter administracyjnoprawny, a w postępowaniu stosuje się przepisy kodeksu postępowania administracyjnego. Organ rentowy ma ograniczoną swobodę prowadzenia postępowania dowodowego. Z przepisów proceduralnych wynika bowiem, jakie środki dowodowe stanowią podstawę ustalenia konkretnych okoliczności [per exemplum wyżej cytowany § 2 ust. 2 rozporządzenia]. Świadcstwo wykonywania pracy w szczególnych warunkach wystawione przez zakład pracy jest dokumentem wiążącym organ rentowy zarówno w znaczeniu pozytywnym, jak i negatywnym.

Na etapie postępowania odwoławczego sprawa o emeryturę – uprzednio administracyjna – staje się sprawą cywilną w rozumieniu art. 1 kpc. Do jej rozpoznania stosuje się przepisy kodeksu postępowania cywilnego, a zasadniczym celem tego postępowania jest rozstrzygnięcie sprawy po dostatecznym wyjaśnieniu jej okoliczności spornych. Ubezpieczony jako strona faktycznie słabsza korzysta ze wzmoczonej ochrony procesowej, którą gwarantują szczególne przepisy proceduralne dotyczące postępowania w sprawach z zakresu ubezpieczeń społecznych, zawartych w dziale III rozdziałach 1 i 3 kpc. Ten wyjątek od ogólnych zasad wynikających z art. 247 kpc sprawia, że każdy fakt może być dowodzony wszelkimi środkami, które Sąd uzna za pożądane i ich dopuszczenie za celowe. Sąd nie jest związany środkami dowodowymi określonymi dla dowodzenia przed organami rentowymi, stąd też w przedmiotowej sprawie Sąd dopuścił zeznania świadków Z. K., L. M. na okoliczność wykonywania przez odwołującego się pracy w szczególnych warunkach.

Należy przytoczyć wyrok Sądu Najwyższego z dnia 15 grudnia 1997 roku, II UKN 417/97, OSNP 1998/21/638, w którym Sąd Najwyższy przyjął, że nie korzysta z uprawnienia do emerytury przy niższym wieku emerytalnym pracowników, pracownik, który nie udowodnił, że wykonywał pracę w szczególnych warunkach i w pełnym wymiarze pracy obowiązującym na danym stanowisku (§ 2 ust. 1 rozporządzenia z dnia 7 lutego 1983 roku w sprawie wieku emerytalnego pracowników zatrudnionych w szczególnych warunkach, Dz. U. Nr 8, poz. 43 ze zm.).

W przedmiotowej sprawie J. G. w sposób dostateczny wykazał, że praca kierowcy jaką wykonywał od 2 listopada 1978 do dnia 31 sierpnia 1993 roku (przez 13 lat, 9 miesięcy, 29 dni) była pracą w szczególnych warunkach. Po doliczeniu tego okresu do uwzględnionego przez organ rentowy stażu pracy w szczególnych warunkach w wymiarze 3 lat, 25 dni odwołujący się wykazał co najmniej 15 lat pracy w szczególnych warunkach. Pozostałych przesłanek organ rentowy nie kwestionował.

Wobec powyższego w ocenie Sądu odwołujący się spełnia wymagane przesłanki, które dają mu prawo do przyznania emerytury na warunkach preferencyjnych zgodnie z przepisami ustawy z dnia 17 grudnia 1998 roku o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (Dz. U z 2009 , Nr 153, poz. 1227) oraz rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 7 lutego 1983 roku w sprawie wieku emerytalnego pracowników zatrudnionych w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze(Dz. U. Nr 8, poz. 43 ze zm.) i na podstawie art. 477¹⁴ § 2 kpc i powołanych powyżej przepisów prawa materialnego Sąd zmienił zaskarżoną decyzję w ten sposób, że przyznał odwołującemu się J. G. emeryturę od dnia 1 marca 2013 roku, tj. od miesiąca złożenia wniosku o świadczenie.